

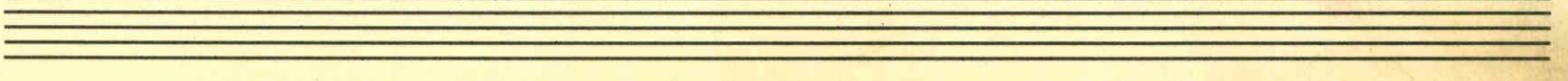
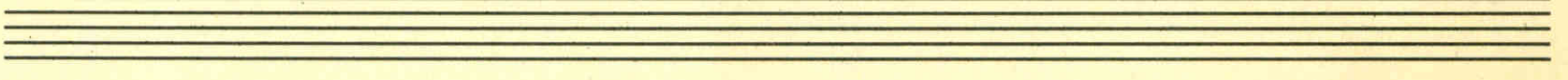
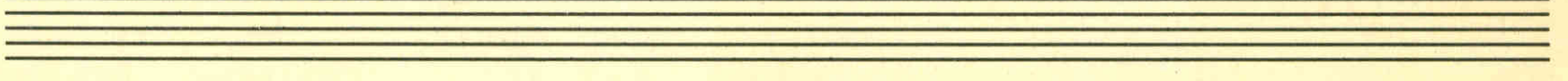
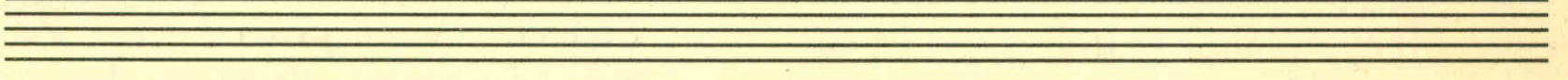
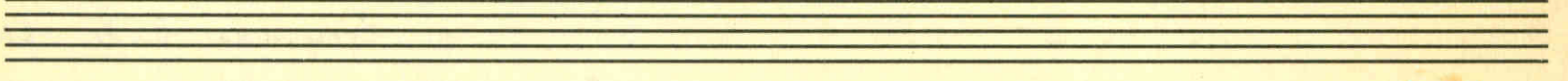
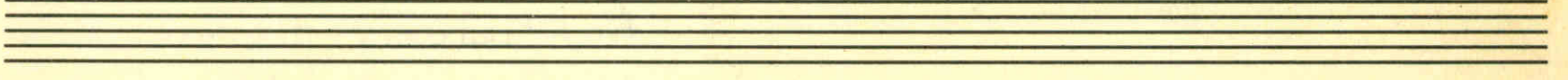
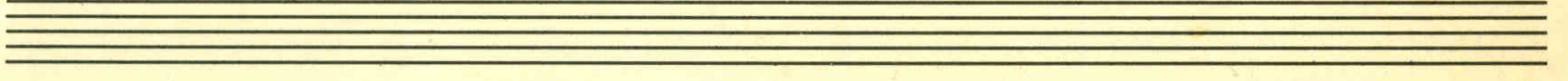
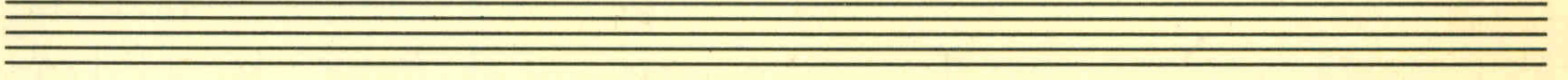
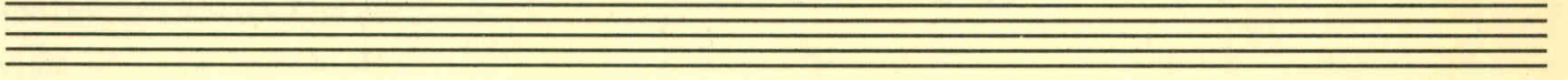
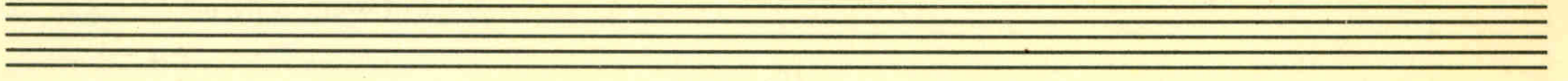
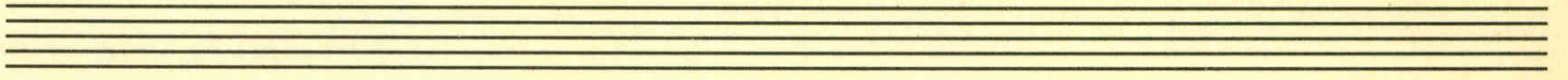
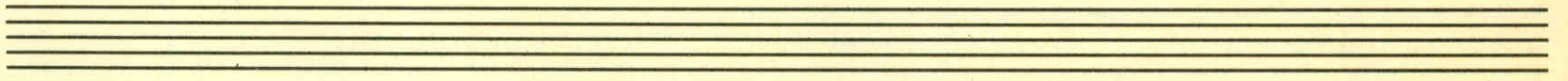
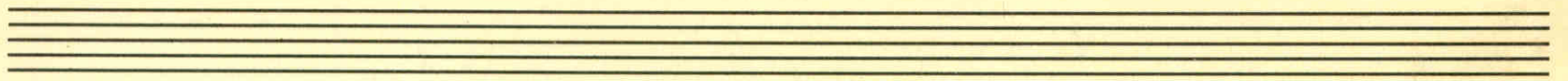
SÖDERMANLANDS SPELMANSFÖRBUND

Låtar och Visor REG.
från Södermanland, 666
upptecknade av
Lyustal Wetter

III 390 - 455. Katrineholm.

F1:13-d
skanad 2010-09-16 1/2

Biespelmans låtar nedtecknas

Cigarrlåda instrument i Björkvik

Snart 76-åriga Biespelmannen och smeden Arvid Gogman var på tisdagen hos folkskollärare Gustaf Wetter i Katrineholm och spelade upp ett flertal av sina gamla låtar, som hr Wetter tecknade ner för att rädda dem från glömska. Gogman är en äkta bygdespelman, som lärde sig hantera fiolen vid åtta års ålder. Övningarna fick han dock förlägga till skogen, eftersom modern inte ville att han skulle spela.

Gogman är född i Vrena men har varit verksam i 50 år i Bettna, där han förresten inom kort skall bosätta sig igen. Hans läromästare var orgeltramparen, violinisten Karl Eriksson i Stigtomta, Blinde Kalle kallad, som han besökte minst ett 100-tal gånger. Det var en sträng lärare, så det gällde att sköta sig, om lektionerna skulle gå friktionsfritt.

Denne Eriksson var, som hans "artistnamn" antyder, blind och satt hela dagarna och spelade. Till hans åligganden hörde också att ringa i storklockan i Stigtomta kyrka. Den gamle hade ett otroligt minne, berättar hr Gogman. Om man läste upp en dikt för honom, så kunde han återge den utantill. Likaså var hans musikminne högt uppövat. Blinde Kalle tog inget betalt för lektionerna, men han fick ibland en 25- eller 50-öring av eleverna, om deras kassor tillät det. Det var ju mycket pengar på den tiden. Naturaförmåner i form av en sup tackade han heller inte nej till.

Blinde Kalle i Stigtomta, som ej skall förväxlas med en spelman i Stockholm med samma smeknamn, dog 1904 eller 1905 på ålderdomshemmet, där han f. ö. bott hela sin tid, vid bortåt 80 års ålder. De senaste åren av sitt liv var han själsligt sjuk.

— Karl Eriksson var en verklig spelman, säger hr Gogman. Jag har inte hört någon spela så vackert som han, och han var också ofta anlitad av herrskapen som musiker. Då fick inte eleverna vara med.

Arvid Gogmans farfar kunde spela fiol, och Biebon har ett par bekanta polskor efter honom. En av de märkligaste låtarna som hr Wetter nu räddat åt eftervärlden ur Gogmans repertoar är Sjuskävelappen, en mycket ovanlig låt, som dansades på ett underligt sätt av enbart kvinnorna fram på nattkröken, då de flesta paren redan gått hem.

Biespelmannen Arvid Gogman.

Spelman i varggrop fick en sträng kvar

Den gamle musikern kan bl. a. berätta om en spelman som på hemväg från en bal — man kan kanske förmoda i något påverkat tillstånd — råkade komma ut på det förrådiska taket över en varggrop, som givetvis gav vika med påföljd att spelmannen hamnade nere i gropen, där det förut fanns ett gråben. Gubben fann sig emellertid. Han satte felan till hakan och spelade hela natten tills folk kom på morgonen och vittjade gropen, varigenom vargen tydligen förhöll sig lugn — antagligen lika rädd som spelmannen. Men efter det våldsamma musicerandet fanns det bara en enda sträng kvar på instrumentet.

Hr Gogman har byggt tre fioler och ett dragspel. Av de instrumenten har han dock bara en fiol kvar.

Fanns det inga riktiga instrument så gick det att göra provisoriska sådana. Gogman kommer ihåg hur både han och en kvinnlig spelman, Emilia Lundström, spelade en hel natt på en fest vid Långgölet i Björkvik på en cigarrlåda, försedd med strängar.

Hr Gogman, som givetvis är medlem i spelmansförbundet, har många låtar på sin repertoar och har deltagit vid flera uppspelningar på olika platser. Dessutom har han berikat förbundets arkiv med två notböcker, innehållande gamla låtar.

Gogman är född
15.9.1877 i Vrena.
Han bor nu i Ströckärn
i Bettna, där han köpt
en stuga.

"Karl Eriksson, orgel-
trampare och violinist,
ringde storklockan na-
turligtvis", så Blinde
Kalle i Stigtomta.

Björklund i Skelösund
och Lilja i Nyköping
var också Blinde Kalles
elever, men de var
sute så flitiga som
Gogman.

Fattigstugehjonon hade förr en
fruktansvärd titel. Kom därtill
blindhet, så är det mer än märkvärdigt,
än en sådan människa kunde dra
sig fram. Gogman hade ofta med
sig en kappe potatis eller ett stycke
fläsk o. annat till sin lärare. Den
blinde spelmannen fick leva helt
på nådegåvor. Särskilt frugiskt var
det de 2 sista åren, då Blinde Kalle
var svagsint. Han dog på ålder-
domshemmet i Stigtomta, där han
bott hela sitt liv.

1911

390. # Vals

Alternativt: Logman spelade sista reprisen på ovanstående säu. En extra fjärdedel har blivit inskjuten. Förslag till ändring följer här nedan av sista notraden (de 5 sista takterna) utan anspråk på att det är riktigt:

l. hade valsen efter Konrad Lindberg, Beena. Om denne se Sv.L. Södermanland n:V 151-153.

391.

#. Polska.

Text: Pyū, pyū står i Väre' ... etc.

l. hade polskan efter Peter Nilsson, Bögeltoorp, Berga Tuna, Tuna socken. Hans Stuga står utanför Polkungsavallen i Nyköping säu.

Blinde Kalle i Stigtomta spelade på midsommardansen på Näs tillsammans med Albert Fredriksson i Salinge.

4. 3: Sjuskävelappen efter Konrad Lindberg.

399.

Handwritten musical notation for 'Sjuskävelappen' in G major, 3/4 time. The melody is written on a single staff with lyrics underneath. The lyrics are: 'Kom nu allihop-a för Ni se hur sju-skä-velap-pen dan-sar.' The music consists of 8 measures, ending with a double bar line and repeat dots.

Text: Kom nu allihop-a för Ni se, hur sju-skä-velap-p^{en} dansar.

Gogman har sett, hur gamla gummor dansade denna dans med kjolarna mellan benen. Detta skedde sent på kvällen, när det bara var några gamla kvar.

I Svenska Folklekar och danser står dansen utförligt beskriven. Nils Deucher har ägnat mycket möda för att utforska denna dans. Se del II Inledning sid 445-446.

Dansen N:r 9 sid 457 och beskrivningen på sid. 458 är mycket in-
ressanta. Låten är upptecknad efter en Sörmländsk spelman.

Låten följer här i avskrift:

Skävelappdansen.

Handwritten musical notation for 'Skävelappdansen' in G major, 3/4 time. The melody is written on a single staff with lyrics underneath. The lyrics are: 'Har du sett el-ler vil du se, hur sju skä-ve-lap-pe dan-sar?' The music consists of 8 measures, ending with a double bar line and repeat dots.

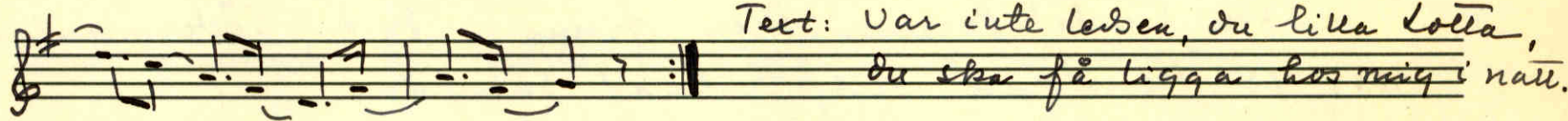
Handwritten musical notation for 'Skävelappdansen' in G major, 3/4 time. The melody is written on a single staff with lyrics underneath. The lyrics are: 'Sju skä-ve-lap-pe, Sju skä-ve-lap-pe, Sju skä-ve-lap-pe dan-sar.' The music consists of 8 measures, ending with a double bar line and repeat dots.

ULMA n:r 347:61 och 4922.

Melodierna verkar inte alls besläktade med varandra.

Deuchers uppt. Se sid. 470-48!

393. Polka efter Nisse i Börtorp (= Peter Nilsson i Bogetorp.) Se nr 2!

394. Vals, Spelas av August Eriksson från Bredgården i Bergshammar.
Bredgården ligger strax intill Bergshammars kyrka.

395.
Polka från Tälva.

x Alternativt:

6. 7. Kemikan. Lyogman var soldat (grenadjär) i 8 år på Sanna-
hed i Närke. En fyra fem soldater sjöng då "Kemikan"
396. i välsång efter följande text:

Bom, Bom, bom | Kung Karl, Kung Karl, kung Karl |
Bom, " , " | han stod, han stod, han stod |
Bom, " , "

Efter Gustaf Persson, Pleu, finns i Sv.d. Södermanland
nr 45 "Kemikan" upptecknad sålunda:

Lyanska raskt.

Lyogmans text passar inte alls till denna melodi.

397.

8. Bruddmarsch, spelad av en korporal från Askersunds-trakten,
då l. gjorde rekryten på Sanna-hed.

l. mindes marschen dåligt, vilket noteringen vittnar om. l. tog kon-
sekvent e i andra reprisen, om det nu berodde på falskspelning
eller andra orsaker. Sista reprisen fick l. spela om flera gånger,
men jag kunde inte notera den bättre än ovanstående.
Tiden var knapp, o. någon onspelning av marschen har l. ej varit
i tillfälle att göra.

Förslag till 3:je repris:

Albert Gustafsson Wall från Vingåker vandrade omkring i bygderna o. spelade i likhet med sin lärare Aug. Widmark. Han gästade då ofta Gogman. Så gjorde han en gång, då han var på väg till Nyköpingstrakten, där han skulle hälsa på släktingar och bekanta. Han kom snart misslyckt tillbaka, ty det var vägen, som velat lysa till hans spel. "Jag kan då lika gärna spela för kretterna som för de där människorna", klagade Gustafsson. Hos Gogman kom han dock snart i bättre humör.

Döde

Min älskade Make,
vår käre lilla Pappa,
Morfar och Farfar
f. d. Smidesmästaren

Arvid Gogman

* 15 september 1877

har i dag lugnt och stilla
insomnat, djupt sörjd och
saknad av oss, syskon, öv-
rig släkt och många vänner.

Katrineholm den 18 juli
1964.

MINA

Signe

Martin och Margit

Gunhild och Fritjof

Gerda och Evert

Axel och Dagmar

Barnbarn

Barnbarnsbarn

Blott en dag ett ögonblick
i sänder.

Jordfästningen äger rum
lördagen den 25 juli kl.
12.00 i Katrineholms kre-
matorium. Efter akten in-
bjudes till SF-lokalen.

Meddelas endast på detta sätt.

Förre smidesmästaren och byg-
despelmannen Karl Arvid Gog-
man, Fredsgatan 48 A, Katrine-
holm avled på lördagen nära 87
år gammal. Han var född i Vrena
och började först som lantarbe-
tare men kom senare i vagnma-
karlära vid Virå bruk och senare
i Eskilstuna. Mycket smide in-
gick i vagnbyggandet och så blev
smedyrket det dominerande. År
1901 kom hr Gogman till Bettna
och öppnade egen verkstad. Han
fick bl. a. göra allt smidesarbete
till tornbyggnaden på kyrkan
1902—1903. I jämnt 50 år bedrev
hr Gogman sin rörelse vid Akers-
berg intill Bettna.

Vid sidan av sitt arbete var hr
Gogman fiolspelare och redan som
barn lärde han sig spela. Första
instrumentet var en cigarrlåda
som han strängt själv. Senare
byggde han alla sina instrument
själv. År 1922 var han en av stif-
tarna av Södermanlands spel-
mansförbund. Hr Gogman hade
under årens lopp fått en stor re-
pertoar av gamla låtar, som för
några år sedan upptecknades och
bevarades åt eftervärlden av
folkskollärare Gustaf Wetter.

Sedan hr Gogman slutade som
smed har makarna bott vid Bie
och Bettna. För några år sedan
bosatte de sig i Katrineholm.
Närmast sörjande är maka, barn,
barnbarn och barnbarnsbarn samt
syskon.

ARVID GOGMAN IN MEMORIAM

Södermanlands Spelmansför-
bunds äldsta medlem har lugnt
och stilla somnat in efter ett
långt dagsverke, 87 år gammal.
Han var smed och hade kraftiga
smedfingrar, väl förfarna vid
ässja, smedhammare och lång
och trägen arbetstakt. Det märk-
tes på hans vänstra hand, när
han hade fiolen under hakan. Den
högra, som förde stråken, vitt-
nade om traditioner från sedan
länge svunna tider, en osviklig
rymt, ett utvecklat sinne för in-
tervaller och ett ovanligt minne
för detaljer i fattigdomens Sve-
rige för 80 år sedan.

Gogman var elev av Blinde
Kalle, Karl Eriksson i Stigtomta,
som dog 1911 på alderdomshem-
met därstädes i fattigdom, mör-
ker och elände. Den mannens
minne förtjänar dock att hedras,
ty han var Nyköpingstraktens
förste musiklärare och än har
Spelmansförbundet i sina led 4
stycken av hans lärjungar i livet.

Men den äldste har nu för all-
tid lagt ner sin stråke och fiol.
Gogman började spela vid åtta
års ålder. Övningarna fick han
dock då förlägga till skogen, ty
modern förbjöd sonen spela i hem-
met. Det lät nog inte särskilt
vackert, ty instrumentet var en
cigarrlåda med snören på. Ett
exempel på musikintresse som
måste få sin utövning trots fat-
tigdom, motigheter och ovilja. På
äldre dar löste Gogman själv pro-
blemet: han byggde egenhändigt

sina fioler och en av dessa hade
han kvar, när han spelade för
kungen på Uppsa kulle 1957 i
sällskap med 93 andra sörm-
ländska spelmän.

1953 var gubben Gogman hos
mig en eftermiddag, och det var
för mig en folkmusikalisk upp-
levelse. Polskorna spelade han i
sträng rytm och stampade takten
stadigt med markering på 2:a
takt delen. Valserna, enkla i sin
byggnad, troligen gamla visor
med äldre anor än valsen från

1790-talet, är bland de mest in-
tressanta i sitt slag av de ca
700 sörmländska låtar, jag under
årens lopp tecknat upp.

Men den märkligaste låten jag
har efter Gogman är Sjuska-
velappen, som dansades på gifvena
sent på kvällen av gamla gum-
mor på ett märkligt sätt. »Kom
nu allihopa få ni se, hur Sjuska-
velappen dansar.» Endast ytter-
ligare en sörmländsk spelman,
kopparslagare K. V. Lindberg,
Bettna, hade den låten i sin re-
pertoar.

Södermanlands Spelmansförbund
tackar för Dina värdefulla bidrag
till vårt arkiv. Dina låtar har ett
stort och bestående värde och
kommer att överleva Dig.

Vila i frid efter en lång och
gagnerik gärning som smed och
spelman.

Gustaf Wetter

fredagen den 5 september 1952

84-åriga Lerbospelmannen Robert Nordström spelar upp en gammal klämmig vals, och spelmansförbundets ordförande i Sörmland Gustaf Wetter antecknar noter för brinnande livet.

Lerbospelmans låtar arkiveras

Som på bilden ovan såg det ut häromdagen hemma hos vice ordföranden i Södermanlands spelmansförbund, folkskollärare Gustaf Wetter i Katrineholm. 84-åriga Robert Nordström, Lerbo, som »har så mycket visor och låtar i huvut, så det kan ingen tro» kände behov av att få spela av sig några av dem. Och hr Wetter var glad att få teckna ned och rädda ytterligare ett dussintal gamla spelmanslåtar från glömskan.

Tolv låtar hann man med på en eftermiddag, och då förstär man, att det var gott samarbete mellan de båda spelmännen och att nedtecknaren var skicklig. Det var något av en upplevelse att få vara med, då en trevlig gammal vals »arkiverades» för att därigenom få fortsatt liv.

Hr Nordström spelade en strof i taget, och hr Wetter »stenograferade» samtidigt noterna. Så blev det omspelning en eller ett par gånger, och sedan kom hr Wetters tur att ta till sin fiol och spela upp. Messtadelns var den gamle absolut nöjd med resultatet.

Några av de låtar, valser och polskor som nedtecknades har hr Nordström komponerat själv, andra har han lärt av vänner, en del redan i unga år.

Av det som nu blev nedtecknat var det värdefullaste de saker hr Nordström lärt av sin far, också han liksom sonen god

sångare, säger hr Wetter. Dessa låtar torde alltså vara minst hundra år gamla. Hr Nordström har dock också lärt bra saker av en bror. Fadern var bosatt i Öster-Järna.

Hr Nordström tar så gott som varje dag några låtar på sin fiol. Nu leker det i hans håg att komponera en sprittande polska till sin 85-årsdag. Men han har också mycket annat att bestyra trots de många åren. Han arbetar nämligen åtskilligt i trädgården vid Lerbo ålderdomshem, där han inackorderat sig efter hustruns död för några år sedan. Så gott som hela livet har hr Nordström sysslat med trädgårdsarbete, och då våren kommer är han glad att ha ork och möjlighet att odla blomster och göra fina trädgårdssånger.

Den gamle spelmannen är sedan 61 år medlem av Lerbo kyrkokör, och ännu låter han höra sin kraftiga tenorstämman i kören.

Ina.

Arbetets veteraner

Bygdespelmannen Robert Nordström i Lerbo lärde sig spela redan vid sju års ålder

80 år fyller på torsdag f. d. kyrko- och skolvaktmästaren Robert Nordström, Lerbo. Född i Österhaninge socken på Södertörn, kom han efter avslutad skolgång och konfirmation i bagarlära i Stockholm. Men han återvände snart till sin hembygd, där han tog tjänst i komministergården. År 1891 flyttade han till Lerbo i samband med att hans arbetsgivare, pastor Henning Pettersson blev kyrkoherde därstädes. Efter 17 års tjänst hos honom fick han år 1903 mottaga Patriotiska sällskapets medalj för långvarig och trogen tjänst. Ivrigt intresserad av trädgårdsarbete deltog han bl. a. i en trädskötarkurs och kom senare att ägna sig åt trädgårds- och jordbruksarbete, tills han 1926 fick anställning som kyrko- och skolvaktmästare i socknen. Denna tjänst, som han skötte på ett synnerligen pliktroget sätt, slutade han år 1940, då han av kommunen beviljades pension.

ROBERT NORDSTRÖM, glad 80-årig sångare och spelman.

Mest känd ute i våra bygder är Robert Nordström såsom sångare och allmogospelman. Med en för sina år förvånansvärd vitalitet och andlig spänst kan han också berätta om sitt liv och sina många intressen. Även om hans levnad har till det yttre många gånger varit strävsam, har han som få kunnat sprida solsken över den grå vardagen genom sitt frejdiga humör och framför allt genom sina djupa ideella intressen.

När sign. häromdagen besökte honom i hans lilla stuga i Östra Vegred, gick han därinne och pysslade med sina kära krukväxter. På den nästan överflödiga frågan om hans huvudintresse, strålade hans ansikte upp, och så var han i berättartagen: — Sången och musiken! Jag var inte mer än 6 år, då far, som hade ett torpställe under Hässlingby gård, började undervisa mej i sång. Han anlätades ofta som s. k. liksångare och ville att jag skulle lära mej sjunga psalmer. Jag kunde inte läsa än, utan han fick läsa texten för mej. Vi sjöng mycket hemma och sedermera i kyrkan. På den tiden gick folk i kyrkan mycket mera än nu, men det var väl inte alltid av intresse för att höra prästen. Varje gård skulle ha någon vid gudstjänsten, särskilt för att få höra nyheter om auktioner, uppbörder o. d. När jag var sju år fick jag låna ett dragspel av en smed, och året därpå spelade jag på min första dans. Jag fick 15 kr. i spelmanspengar, vilket ju var en stor summa på den tiden. För dessa skaffade jag mej eget dragspel. Min bror Wilhelm, som var två år äldre än jag, tog lektioner för vår skollärare i socknen. Han hette Lindholm och kunde spela alla möjliga instrument. — Du ska slänga dragspelet, sa han, och börja spela fiol. Det är mycket finare det, ser du.

Jag trodde inte det skulle gå att lära sej, men sedan skolläraren flyttat till grannsocknen, började jag tänka allvarligt på saken och skaffade mej en gammal fiol. En fiolspelare lärde mej spela, men han skulle ha ett kvarter konjak för varje gång, så lärdomen blev därefter. En bygdespelman, Anders Bergström, lärde

mej litet. Han ville ha mej att »basa» som han kallade det, d. v. s. ackompanjera, när han spelade. Han brukade dessutom ofta gnola till musiken. När han skulle spela på någon dans, brukade hans gumma följa med och bära fiollådan. Han kunde också som andra bygdespelmän på den tiden komponera egna låtar. En gång satte han ihop en vals, som i sina tongångar härmade orren, när denne spelar på våren. Han hade förstas varit i skogen och lyssnat på fåglalåten och fått idén till valsen. Genom honom väcktes mitt intresse för gamla låtar och danser, och fiolen fick förmedla musiken.

Så kom jag hit till Lerbo med gamle prostén. Första söndagen skulle jag ut och titta på omgivningen efter middagen. Nere vid de gamla kyrkstallarna fick jag höra sång från folkskolan. Man sjöng en sång, och så pratade man och skrattade. Jag stod och lyssnade en stund, men gick sedan hem till prästgården. Utanför mötte jag prostén. På min fråga om sången vid skolan fick jag till svar, att det var den nybildade kyrkokören, som hade övning.

— Där ska du vara med, sa han. Jag ska tala med kantorn i morgon. Det var dåvarande kantor Sanell.

Ja, så kom man med i Lerbo kyrkokör. Sången har blivit en viktig del av mitt liv och jag är fortfarande med och sjunger. Jag fortsatte också att spela. Det var mest på bröllop o. d., då det var dans. Men när jag blev vaktmästare här för skolan och kyrkan, var det mera sällan felan togs fram vid sådana tillfällen.

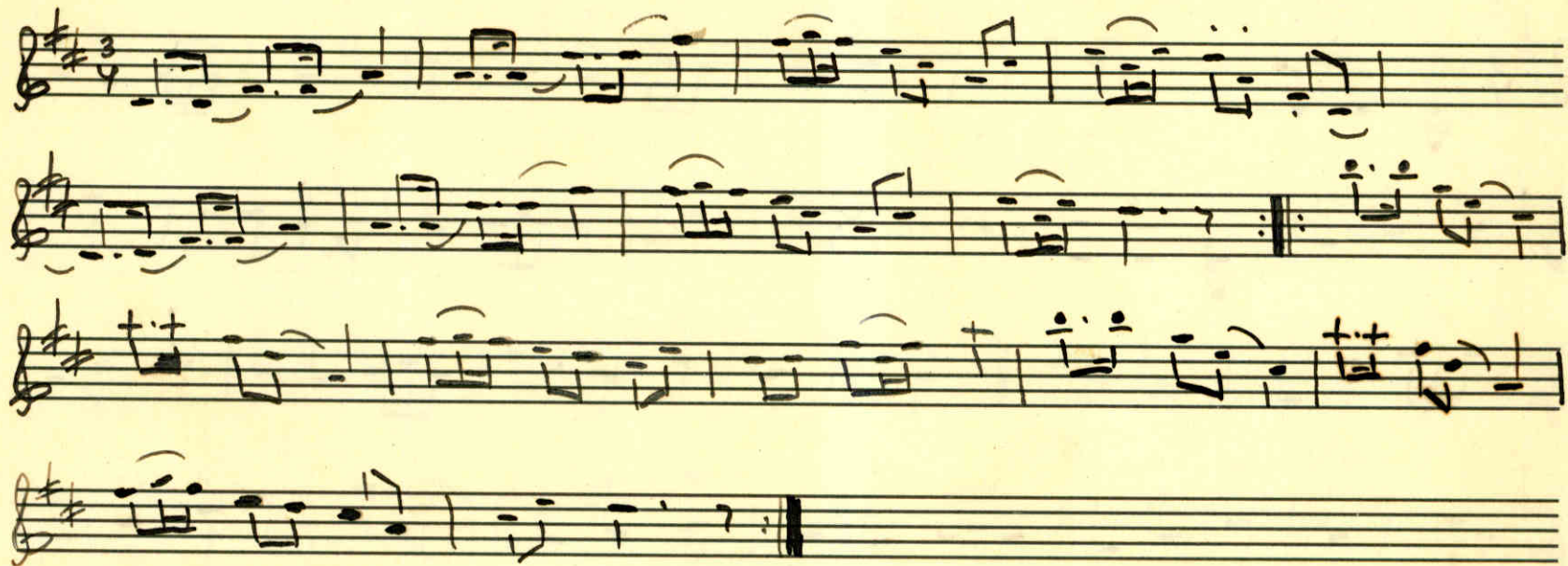
Ja, så kan Robert Nordström berätta om sång och musik och mycket annat. Hans minne är storartat både

i detta fall, och när det gäller att med fiolens hjälp leta fram gamla i ungdomen spelade låtar. När redaktören för samlingsverket »Svenska låtar», Olof Andersson, i mitten av 30-talet gjorde sin färd genom Sörmland för att uppteckna folklåtar, fick Nordström ta fram fiolen och leta i sitt minnes gömmor. Resultatet blev ett antal låtar, av vilka några bl. a. spelats i radio. Ännu kan han också med sitt instrument »dra» någon vals eller polska av eget fabrikat.

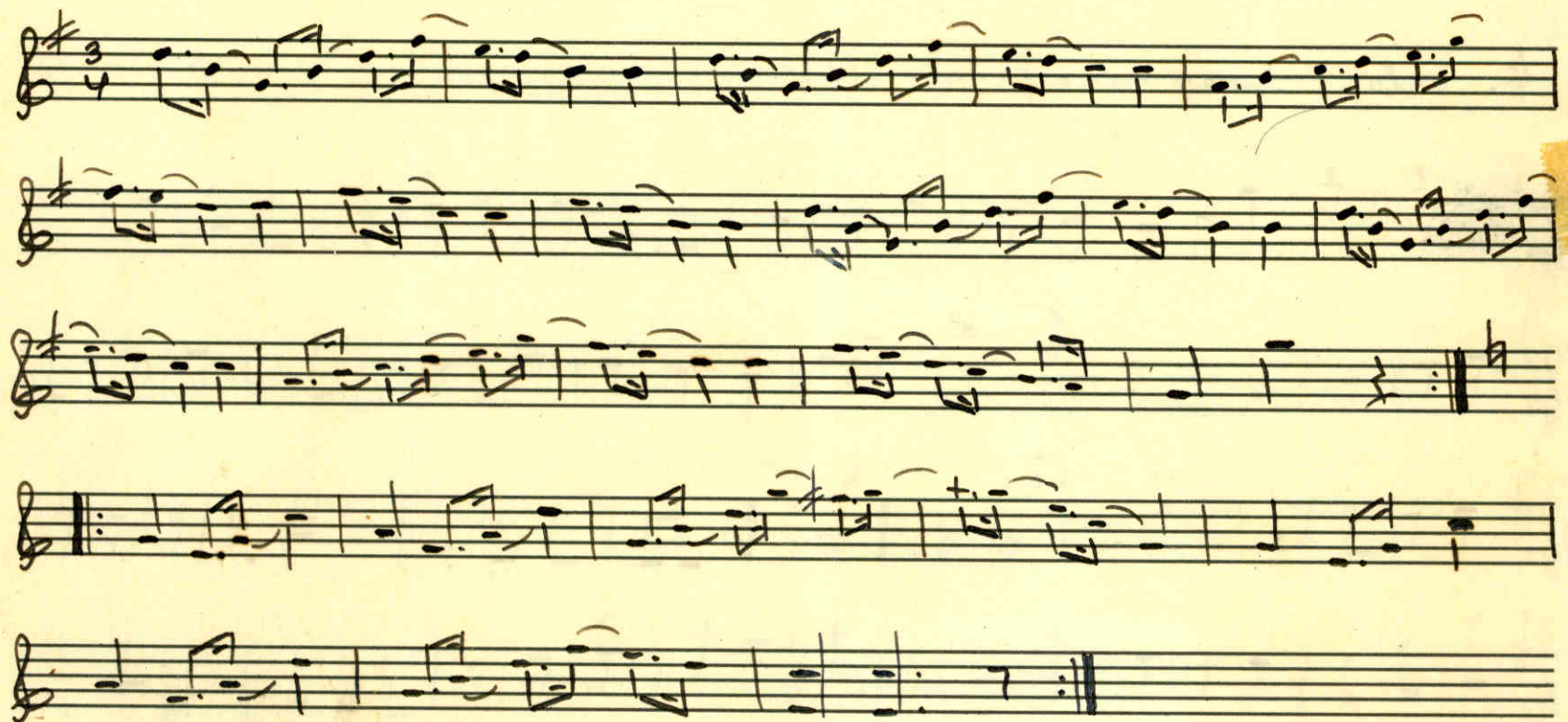
H.

Den 2.9. 1952 upptecknade jag efter Nordström, som då var på besök hos mig,
på en eftermiddag följande 12 låtar. (1-12)

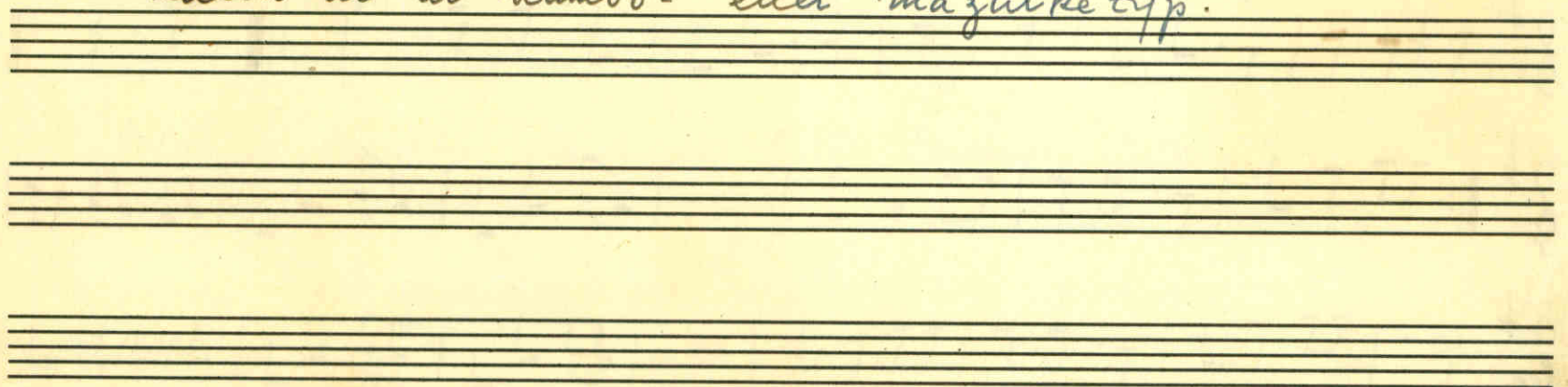
398. ♯ Polska, komponerad av Nordström.

399. ♯ Polska, komponerad av Nordström

Låten är av hambo- eller mazurketyp.

400. Vals, "Dans på logen," komponerad av Nordström. Den första vals, som N. komponerat, sedan han kom till ålderdomshemmet i Lerbo. Vid Folkmusikeus^{dag} på Säfstaholm^{dag} annandag pingst 1953 spelade N. denna vals solo rent och värdat, till publikens förmöjelse. Duktigt gjort av en 85-åring!

Handwritten musical score for 'Dans på logen' in 3/4 time, key of D major. The score consists of five staves of music. The first two staves are the melody, and the remaining three are accompaniment. The music features a mix of eighth and quarter notes, with some rests and dynamic markings like accents.

401. Vals, komponerad av N.

Handwritten musical score for 'Vals' in 3/4 time, key of D major. The score consists of seven staves of music. The first two staves are the melody, and the remaining five are accompaniment. The music includes first and second endings, indicated by '1.' and '2.' above the staff lines. The notation includes various note values and rests.

3:je reprisen har 14 takter. 4:e reprisen har 2 avd. 1 avd.
 har 6 takter, 2:ra har 10.

409.

Polka efter grosshandlare Gustaf Pettersson, Ekety. Valla.

Gustaf Pettersson var elev av Aug. Widmark.
 Se Sv. L. Södermanland 115 - 110.

Polkan spelades också av G. F. Persson, Järna, född i St. Malin,
 som hade polkan efter skomakare Vallin, Spetely, Lerbo.

Se Sv. L. Södermanland 146. Carl Erik i Lind n:r

* Alternativt:

12. Wals, komponerad av Nordström.
403.

Handwritten musical score for piece 403, 'Wals' by Nordström. The score consists of 12 staves of music in 3/4 time, featuring a melody and accompaniment with various musical notations such as slurs, accents, and repeat signs.

404.
Wals efter brodern Wilhelm Nordström, död vid 26 års ålder.

Handwritten musical score for piece 404, 'Wals' by Wilhelm Nordström. The score consists of two staves of music in 3/4 time, featuring a melody and accompaniment.

Brodern hade valseu efter Erik Larsson i Nässet, Öster-Haninge.
 Nässet var en tosp under Årsta.

405.

Polka, komponerad av Nordström.

Polkan har nog influerats av följande kända melodi:

Frid - ska - lan är vi all - ho - pa

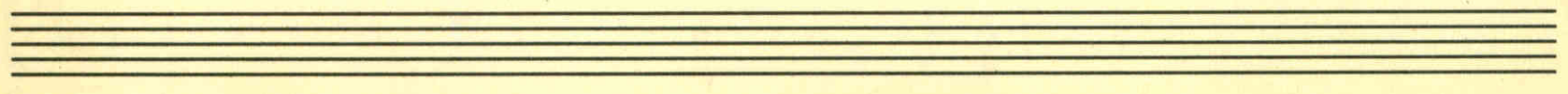
14.

Vals efter Lasse i Tallbacken.

Denne hette Erik Larsson och var bonde o. spelman i Öster. Haminge.

406

Handwritten musical score for a waltz in G major, 3/4 time. The score consists of 13 staves of music. The first staff includes a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 3/4 time signature. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, often beamed together. There are repeat signs with first and second endings indicated by '1.' and '2.' above the staff. The piece concludes with a double bar line and repeat signs.

#. Polska, som Nordströms far sjöng under N:s barnom.

Fadern kunde inte spela, men en riktig storsångare var han. Efter honom har väl Robert Nordström fått sin väldiga teckostämme i arv.

408.

#. Polska efter Anders Bergström, Lyrindsveten, Öster-Haminge.

409.

#. Visa

Andante.

N: 192 i O. A:s uppteckningar sjöngs enl. vad Nordström meddelat mig av hans mor, då hon såg och spann.

13. Vals kallad "Orrspellet" efter Anders Bergström.

410. De 3 första takterna ska härma arreus spel.

N: r 13 - 2/3 upptecknade jag vid besök hos N. d. 18.5. 1953.

The musical notation consists of ten staves of music in treble clef, 3/4 time signature, and one sharp (F#). The first three measures are marked with a '+' sign and a '2' above them, indicating the 'arreus' (trill) imitation. The notation includes various note values, rests, and phrasing slurs.

The final two measures of the waltz are shown on a single staff. The first measure is marked with a '+' sign. The second measure is marked with a circled 'e' above it. The text 'De två sista takterna spelades ibland så:' is written between the two measures.

Nordström har ett oväntligt minne, inte bara för musik utan också för personer o. händelser. Hans minne är typiskt visnevt. Han har inte träffat Bergström på 70 år, men han kunde ändå tydligt beskriva hans stuga, honom själv, platsen där han bodde o. hagen, där arrarna spelade på vävarna. När han spelar ovanstående vals ser han friadvreten o. den gamle spelmannen framför sig.

411. Prisa. Linnéan.
411. Bridanta

Bland ljung och mos- sa i dju- pa Sko- gen, där tras- ten sjung- er från fu- rens gren,
 där ald- rig jor- den har röts av plo- gen, där står en blom- ma, en li- ten en,
 med so- sen- flam- mor på fi- na kin- den, och hys- sam djupt e- mot jor- den
 böjd. Hon störr sin doft ut- i af- ton vik- den, och dof- ten sti- ger mot him- lens höjd.

412.

18. Bridmarsch, spelad av Anders Bergström. Grindvreten.

Rid marsch?

413. Ridmarsch spelad av Lasse i Tallbacken o. Andersson från Sandemar.

På ett bröllop i Askvike i Öster Haninge red spelmännen och spelade denna marsch från hästojggen den 1/2 mil långa vägen från bröllopgården till kyrkan.

Per G. Wærner.

The musical score is written in 2/4 time with a key signature of one sharp (F#). It consists of three systems of staves. Each system includes a treble clef staff, a bass clef staff, and a third staff with a 3/4 time signature, likely for a third instrument or a specific rhythmic accompaniment. The notation includes various note values, rests, and dynamic markings such as 'f' (forte) and 'p' (piano). The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

Spelmännen övade ett halvt år för att lära bondhästarna frasa i takt efter musiken. Det var svårt att rida och spela fiol samtidigt, men spelmännen klarade det. Det gjorde även Ploren i Burs t.o.m. på äldre dagar. Se Götlands-toner!

414. Ridmarsch, som spelades av samma spelmän efter
vigneten på vägen från kyrkan till bröllops-
gården.

Arr. G. Wener

The musical score is written in 2/4 time with a key signature of one sharp (F#). It consists of three systems of staves. Each system has three staves: a treble clef staff, an alto clef staff, and a bass clef staff. The notation includes various rhythmic values, accidentals, and dynamic markings. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

En ridmarsch från Skoldinge i 3/4-takt har Deuckar upptecknat
efter Gustaf Pettersson, Lerbo. Se Sv. L. Söd. n: r 115.

O. P. har tecknat upp 2 ridmarscher från Björnlanda efter Ewald Andersson.

x) Alternativ Ovanstående marsch är autentisk med
Sv. L. Söd. n: r 1, fastän reprensens
ordningsföljd är omkastad.

48. Vals efter brodern Vilhelm.
415.

Handwritten musical score for 'Vals efter brodern Vilhelm'. The score is written on five staves in G major (one sharp) and 3/4 time. It features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

416.
49. Polska, komponerad av Nordström.

Handwritten musical score for 'Polska, komponerad av Nordström'. The score is written on six staves in G major (one sharp) and 3/4 time. It includes complex rhythmic figures and chordal textures. The piece ends with a double bar line and repeat dots, followed by a first and second ending bracket.

Under N:s första tid i Lerbo fick han någon gång besök av en spelman Höggren från Östergötland. Han var duktig. Han var bländad i fräskostöklar o. förskinn och gick omkring och föggde. Han var lärare för Karlsson, Skogborg, St. Malin.

20. Kari, polska komp. av Nordström.

417.

Handwritten musical notation for 'Kari' in 3/4 time, consisting of four staves with various notes and rests.

418.

21. Gökpoliska, komp. av Nordström.

Handwritten musical notation for 'Gökpoliska' in 3/4 time, consisting of four staves with various notes and rests.

I andra fakten gal göken i liten form, vilket är mycket ovanligt i folkmusiken. Han gal vanligtvis i kvart:

Handwritten musical notation showing a single staff with notes and rests.

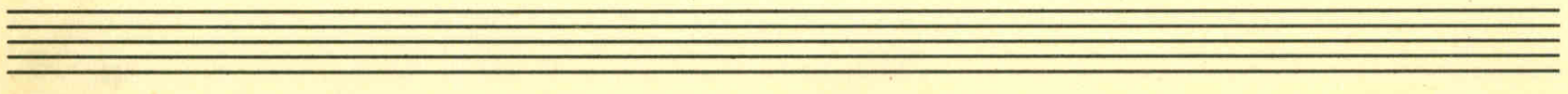
O. B. tecknade 1936 upp en gökpoliska — efter N.

419. Vals efter Edvard Vretman i Kängsta, Öster Haminge.

Handwritten musical score for piece 419, consisting of six staves of music. The notation is in treble clef, 3/4 time, and one sharp (F#) key signature. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, often beamed together, and includes some rests and dynamic markings.

420. Vals.

Handwritten musical score for piece 420, consisting of six staves of music. The notation is in treble clef, 3/4 time, and one sharp (F#) key signature. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, often beamed together, and includes some rests and dynamic markings. There are first and second endings indicated by '1.' and '2.' above the notes.

94. Vals efter brodern Vilhelm. 24-31 upptecknade vid besök hos N. i Lerbo 10.3.1954.

421.

Handwritten musical score for 'Vals efter brodern Vilhelm'. The score is written on six staves in G major (one sharp) and 3/4 time. It features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. There are first and second endings marked with '1.' and '2.' and repeat signs. The piece concludes with a double bar line.

422.

95. Brudmarsch efter Bergström i Grundskolan.

Handwritten musical score for 'Brudmarsch efter Bergström i Grundskolan'. The score is written on five staves in G major (one sharp) and 2/4 time. It consists of a series of chords and rhythmic patterns, typical of a wedding march. The piece ends with a double bar line.

Two sets of empty musical staves, each consisting of five lines, located at the bottom of the page.

24. Wals
423.

1. 2. Nordström kunde ej påminna sig, varit om han
får denna walsen.

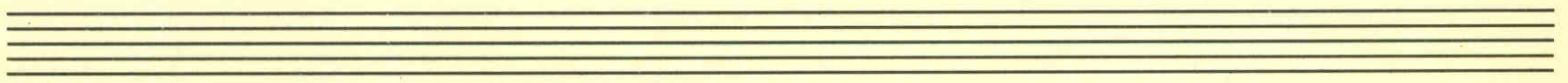
424.
2. Brudmarsch kompon. av Nordström 1898 på 2 timmar till en
bröllop i Lerbo prästgård.

Första och andra repetitionerna påminnar om en bekant militärmarsch, Napoleons
marsch över Alperna.

28. Brudmarsch.
425.

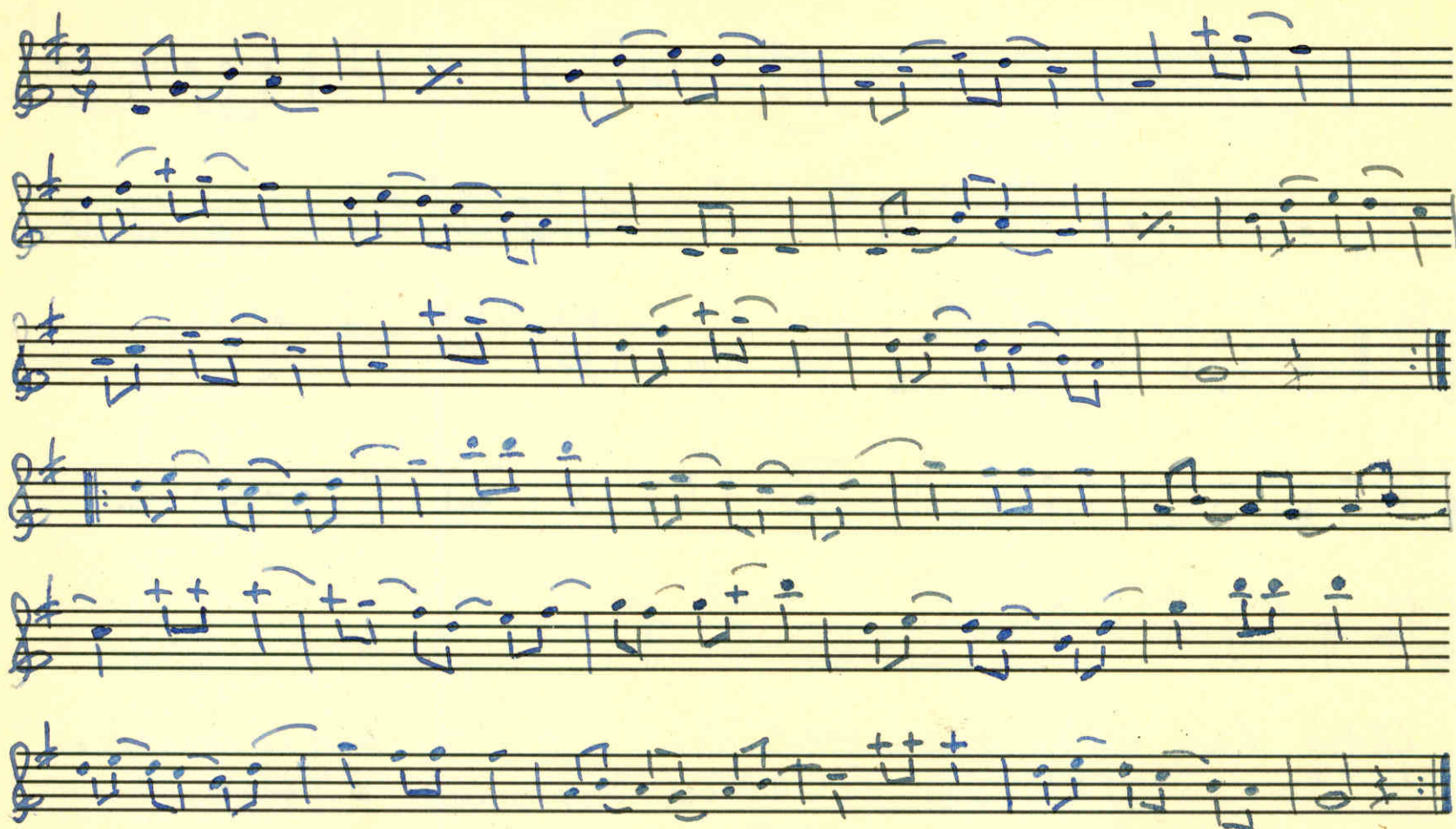
Denna takt påminnar
om julita brudmarsch.
Sv. L. Sörmland N:Y

Låten har släktskap med den s. k. Sarkofagmarschen
Se Sv. L. Dalarna I: 199 och 319 samt II: 690.

426.

29. Vals, spelad av festighetsmätlare Edwin Gustafsson. Kåpingsholm.

Lerbo församlings tro-
tjänare och äldste
f. kyrko- och skolvakt-
mästaren

**Robert
Nordström**

född i Österhaninge den 15
april 1868, har i sitt 90:e
levnadsår avlidit den 8 mars
1958 å Lerbo ålderdomshem,
i ljusst och tacksamt minne
bevarad av Lerbo försam-
ling, syskonbarn och många
vänner.

Genom de fagra riken på
jorden

gå vi till paradiset med sång.

Sv. ps. 21: 1—3.

Jordfästningen äger rum
i Lerbo kyrka lördagen den
15 mars 1958 kl. 14. Samling
vid kyrkan.

Kaffe på ålderdomshem-
met efter jordfästningen.

Kafs. Kur. 17.3.58.

— På lördagen jordfästes i Ler-
bo kyrka församlingens äldste,
förr kyrko- och skolvaktmästa-
ren **Robert Nordström**. Akten in-
leddes med Marche Funèbre av
Chopin med fru Ingrid Järle vid
orgeln, och därefter spelade herr
Thure Wedberg på violin En spel-
mans jordafärd av Erik Öst d. y.
Sedan sjöng fru Astrid Harne
Färdemannens psalm av Ilmari
Hannikainen. Så sjöngs psalm
423: 3-5. Kyrkoherde Gösta Harne
griftetalet över texten i Matteus
6: 26—29 och sedan sjöngs psalm
424: 6—8. Därefter följde begräv-
ningsmässan och psalm 73: 2—3.
Till sist spelade Thure Wedberg
Schuberts Litanei. Under det att
kistan bars ut av Lerbo gamla
kyrkokör spelade fru Järle Actus
tragicus av J. S. Bach. Vid grä-
ven talade kyrkoherde Gösta Har-
ne och lade ner en krans från
Lerbo församling, lantbrukaren
Nils Bissmark lade ner en krans
från Lerbo kyrkokör och herr
Thure Wedberg en från Söder-
manlands spelmansförbund. En
krans från Sködinge kommun
nedlades av herr Uno Andersson.

Kadr. Kur.

10.3.1958.

Lerbos äldste har avlidit

Lerbos äldste, Robert Nordström, har gått ur tiden.

På Lerbo ålderdomshem avled i lördags församlingens äldste, förre kyrk- och skolvaktmästaren Robert Nordström. Han skulle den 15 april i år ha fyllt 90 år. Genom dödsfallet har en av bygdens mest kända personligheter gått ur tiden.

Robert Nordström var född i Österhaninge, Stockholms län, och kom i unga år i tjänst hos komminister Henning Pettersson. När denne flyttade till Lerbo, följde hr Nordström med. År 1910 slutade han emellertid sin tjänst och sysslade sedan med varjehandat trädgårdsarbeten, tills han 1926 blev kyrkvaktmästare. Samtidigt var han också skolvaktmästare och dödsgrävare. Denna syssla skötte han till 1940.

De senare åren har Nordström varit bosatt på Lerbo ålderdomshem. Han har varit rask och kry och ända till in på förra året skött hemmets trädgård. Sedan nyårstiden hade han emellertid varit sängliggande.

Nordström har varit en gammal fiolspelman och utförde i yngre år ofta musik vid festliga tillfällen. Då han kom till Lerbo gick han med i den då nybildade kyrkokören. Även i äldre år —

ända fram till 1954 — deltog han i mån av krafter i dess arbete. Under årens lopp har han tilldelats tre olika medaljer: Patriotiska sällskapets medalj för lång och trogen tjänst, Pro Patria och sängmedaljen Musica Sacra.

Ett annat av hans intressen har varit blommor. Han har trivts i sin täppa, där han gått omkring och pysslat med sina blommor. Personligen var han en rättfram och vänsäll man, som gjort sig allmänt aktad och värderad.

Den bortgångne sörjes närmast av syskonbarn.

ROBERT NORDSTRÖM in memoriam

Den gamle sångaren och spelmannen Robert Nordström i Lerbo är död. Den 15 april detta år skulle han ha fyllt 90 år. Han fick 1940 av kommunen en liten pension, som räckte till Nordströms små behov. Sedan hans hustru dog, fick han god vård på ålderdomshemmet i Lerbo. Där jobbade han i trädgården med sina kära blommor och köksväxter, så länge hans krafter tillät.

Nordström var en storsångare och medlem av Lerbo kyrkokör sedan år 1891. Han var synnerligen stolt över den medalj i den heliga sångens tjänst, som han fått som en ringa erkänsla för sitt ideella intresse för kyrkosången. Han började sjunga redan vid 6 års ålder. Han hjälpte då sin far, som också var sångare och ofta anlätades i Österhaninge som begravningssångare. Den lille Robert lärde sig sjunga psalmerna, långt innan han lärt sig läsa. Spela lärde han sig vid 7 års ålder och började då med ett dragspel men övergick snart nog till fiolen.

Efter sin far, en bror och andra spelmän i Öster- och Västerhaninge hade han sina låtar. Han hade ett osvikligt minne och kunde berätta om Lasse i Tallbacken, Anders Bergström i Grindsvreten och Edvard Vretman i Kängsta, och han mindes inte bara låten utan också hur spelmannen spelade den på sitt karakteristiska sätt. Många händelser från 1870- och 1880-talen kunde han beskriva, som om de hänt i går. I Spelmansförbundets arkiv finns 42 melodier, upptecknade efter denne vår minnesrike medlem. Av dessa har Olof Andersson tecknat upp 12 st. 1936 och jag resten under tre besök hos honom 1952—1955. Ett 10-tal är egna kompositioner. En av dessa spelade han vid 85 år solo på spelmansstämman i Säfstaholm annandag pingst 1953.

Nordström hade en unik och ålderdomlig repertoar av visor och mollpolskor. Många ceremoniella bröllopslåtar från forna tiders bröllop, t. ex. bondmarscher, brudpolskor och steklåtar kom den gamle spelmannen ihåg. De mest unika melodierna som jag upptecknat efter gamle Nordström, är två ridmarscher, som spelades i Österhaninge 1870 av två spelmän, som samtidigt red på två stadiga bondhästar i spetsen för brudföljet. De hade tränat ett halvt år för att klara den uppgiften.

Nordström var en fin och för-synt gammal man med ideell inriktning. Vi kommer i Spelmansförbundet att mycket sakna den gamle rare spelmannen. Men Nordströms låtar lever, och de kommer inte att dö. Genom dessa har den gamle Lerbospelmannen själv skapat sig ett gravmonument, varaktigare än kopparn.

Vila i frid, gamle spelmansvän!
Gustaf Wetter.

brud-

Leik Fogelstone, Karlavägen 42 III, Stockholm ö

var lärjunge till Blinde Kalle, Karl Eriksson, Stigtomta.
Han var kyrkvaktmästare, orgelstampare m. m. och levde
1838-1911. Også sågsint på älderdoms hemmet.
Låtarna upptecknade 18.1.1964.

428. Mazurka efter
Blinda Kalle.

429. Mazurka efter
Blinde Kalle.

430. Mazurka efter
Blinde Kalle.

431. Mazurka efter
Blonde Kalle.

Handwritten musical notation for Mazurka 431, consisting of four staves of music in 3/4 time with a key signature of one sharp (F#). The notation includes various rhythmic values, accidentals, and dynamic markings.

432. Mazurka efter
Blonde Kalle

Handwritten musical notation for Mazurka 432, consisting of four staves of music in 3/4 time with a key signature of one sharp (F#). The notation includes various rhythmic values, accidentals, and dynamic markings.

433. Mazurka efter
Blonde Kalle

Handwritten musical notation for Mazurka 433, consisting of four staves of music in 3/4 time with a key signature of one sharp (F#). The notation includes various rhythmic values, accidentals, and dynamic markings.

Fogelström äger en fin fiol, tillverkad av
Christian Fredrich Bauer 1782.

Inskrift: Statuaris bremonalis faciebat

FACIEBAT

30.

Polska efter

Text: "Minns inte du, så minns följande ja', när
Dalkullan såg på tuvan."

434. Blinde Kalle.

435.

Mazurka efter

Blinde Kalle

Text: Konjaken kostar 1.75.

436.

"Håll takten!" Äkta sömlands-
mazurken efter Blinde Kalle.

Håll tak-ten!

"Spela rent!" sa' Kalle. En ofta återkommande förmaning
till eleverna.

437. Schottis efter Blinde Kalle.

Handwritten musical notation for Schottis after Blinde Kalle, measures 1-10. The piece is in 2/4 time with a key signature of one flat (B-flat). It features a melody with eighth and sixteenth notes, including triplets in measures 8 and 9. The notation is on a single staff.

438. Polka efter Blinde Kalle

Handwritten musical notation for Polka after Blinde Kalle, measures 1-10. The piece is in 2/4 time with a key signature of one sharp (F#). It features a melody with eighth and sixteenth notes, including triplets in measures 8 and 9. The notation is on a single staff.

439. Mazurka efter Blinde Kalle.

Handwritten musical notation for Mazurka after Blinde Kalle, measures 1-10. The piece is in 3/4 time with a key signature of one sharp (F#). It features a melody with eighth and sixteenth notes, including triplets in measures 8 and 9. The notation is on a single staff.

Fogelström är född i Kila 4.11.1881.

Han lärde sig spela för Blinde Kalle i barndomen. Låtarna han etsat sig fast i hans minne, och han minns dem autentiskt som han lärde sig dem för 70 år sedan. "Ett gott minne har jag alltid haft" säger Fogel.

32. Polka

440. efter Blinde Kalle.

441. Skon akar valsen.

Pliggning:

Syr fast sulan:

Dra ut beckträden:

Gammal vals-
typ.

442. Mazurka

*variant:

Tiu 1:a re prisen När jag kommer hem, när jag kommer hem,
 Söngs följande får jaguggel (stork) utav mamma,
 text: går jag bort igen, går jag bort igen
 får jag brännvin utav pappa.

443. Vals efter Blinde Kalle.

Handwritten musical score for 'Vals efter Blinde Kalle'. The score consists of five staves of music in G major and 3/4 time. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 3/4 time signature. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, with some rests. A double bar line with repeat dots appears in the third staff. Above the fourth staff, there are markings 'x'. Above the fifth staff, there is a marking 'Ret.: x'. The piece concludes with a double bar line.

444. Vals efter Blinde Kalle

Handwritten musical score for 'Vals efter Blinde Kalle'. The score consists of three staves of music in G major and 3/4 time. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 3/4 time signature. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, with some rests. A double bar line with repeat dots appears in the second staff. The piece concludes with a double bar line.

Text: Lycklig den flicka, som får en spelman,
för oskar hon dansa, nog spelar väl han.

445. Mazurka efter Blinde Kalle.

Handwritten musical score for 'Mazurka efter Blinde Kalle'. The score consists of four staves of music in G major and 3/4 time. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 3/4 time signature. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, with some rests. A double bar line with repeat dots appears in the second staff. The piece concludes with a double bar line.

Sista reps.

Handwritten musical score for 'Sista reps.'. The score consists of one staff of music in G major and 3/4 time. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, with some rests. The piece concludes with a double bar line.

34. Vals sådan den
446. spelades av Blinde Kalle.

En känd vals, spelad bl. a. av Aug. Widmark,
Dingåker. Blinde Kalles version är en
intressant variant.

447. Vals efter
Blinde Kalle.

Variant:

Första reprisen har 9 taktar. Gammal fin valstyp,
2:ra taktar är överflödiga. säregen för Blinde Kalle.

Sammanlagt 60 gitarr lärde sig Fögelström av
Blinde Kalle. Denne stannade hos eleven i vecka. Kom
tillbaka efter 14 dagar.

448. Englås.

Handwritten musical notation for 'Englås' on four staves. The music is in G major (one sharp) and 2/4 time. It features a melody with eighth and sixteenth notes, often beamed together. The first staff starts with a treble clef and a key signature of one sharp. The second and third staves continue the melody with various rhythmic patterns and some accidentals. The fourth staff concludes with a double bar line.

Ej någon typisk anglås. Snarare då polka, "hoppare."

449. Mazurka.

Handwritten musical notation for 'Mazurka' on five staves. The music is in G major (one sharp) and 3/4 time. The melody is characterized by dotted rhythms and eighth notes. The first staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp. The second and third staves continue the melody with some trills and grace notes. The fourth and fifth staves conclude the piece with a double bar line.

Text: Om jag hade mig en vän, fallera,
Skulle jag gå till den i kväll, fallera.

450. Polska

Handwritten musical notation for 'Polska' on four staves. The music is in G major (one sharp) and 3/4 time. It features a melody with eighth and sixteenth notes, often beamed together. The first staff starts with a treble clef and a key signature of one sharp. The second and third staves continue the melody with various rhythmic patterns and some accidentals. The fourth staff concludes with a double bar line.

36. 7.2. 1964 var Fogelström på besök hos mig Daleg. 15,
Katrieholm. Resultatet blev följande 3 melodier.

457. Mazurka.

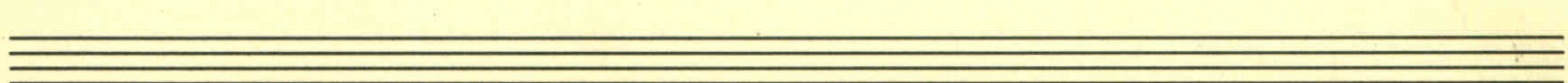
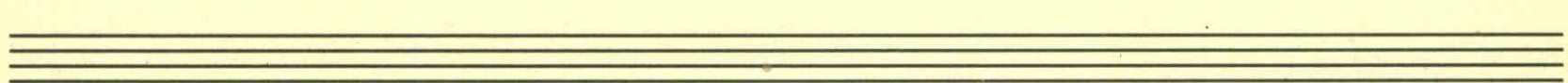
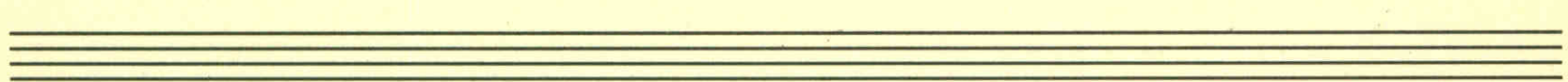
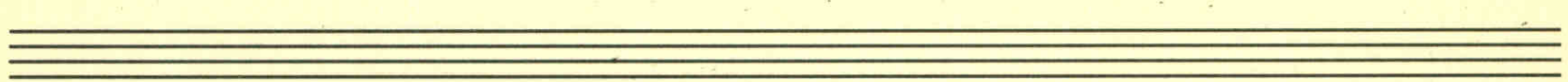
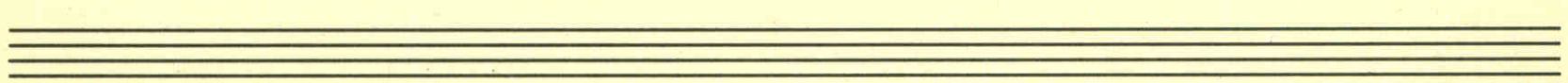
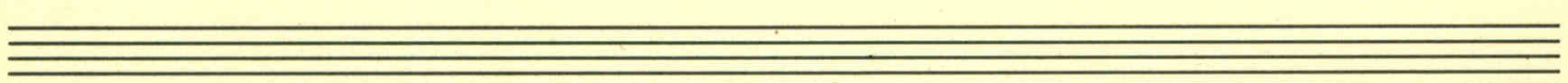
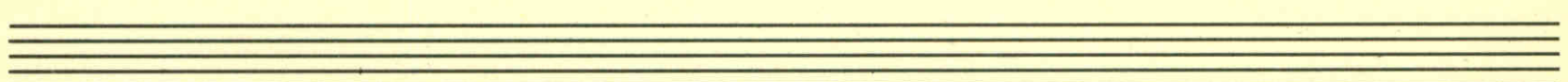
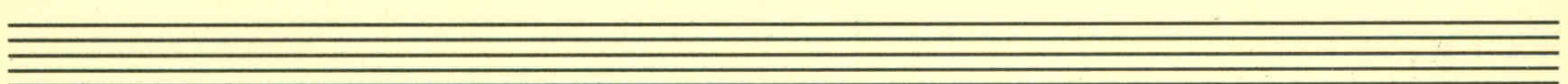
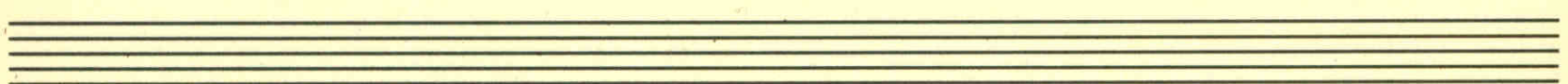
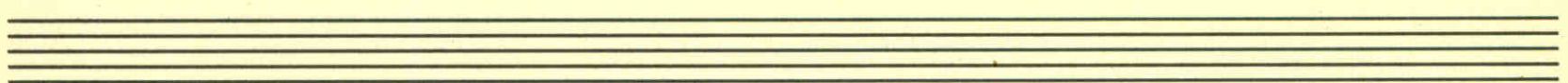
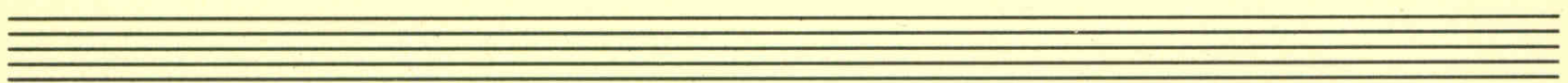
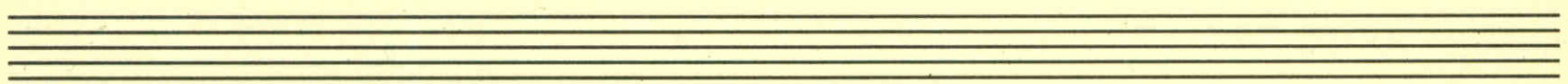
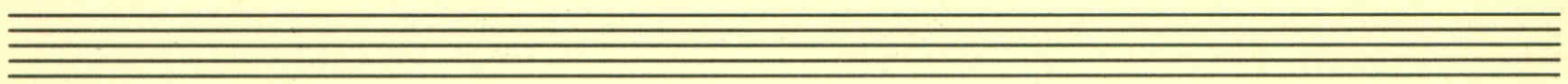
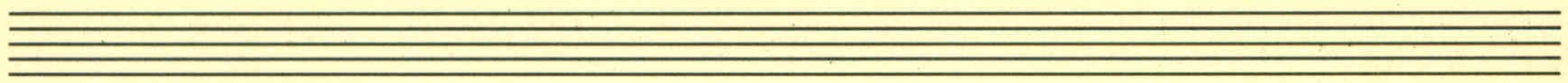
Text: Skräddar Augustas pojken! Kom och åk med!
Kom och skjut mig, kom och skjutsa mig på kärleken!

459. Släng-
polka.

Text: Kom, ska Du få se på, vilken käraste jag mände få
Lusti la la lej, lusti la la lej,
Kom ska Du få se på, vilken käraste jag mände få.

Mazurka.

lätt att dansa efter, sa Fogel.

A series of 14 blank musical staves, each consisting of five horizontal lines, arranged vertically down the page. The staves are evenly spaced and occupy most of the page's vertical space.

Eight sets of empty musical staves, each consisting of five lines.

Text

"Sjurskivlappen" nygd. Den 7 aug. 1432 efter V. K. Lindberg (N. Oke)
 Petrus.

454

Text: Har ni sett eller vilk ni se hur sjurskivlappen ser ut.

Four empty musical staves at the bottom of the page.

Text sid 8a noter sid 8b

Uppsala den 25 nov 1950.

Ö: a Slottsgratan 8 A.

Broder.

Ja, Gyman har alltid varit intresserad av traditioner
och det var ju naturligt att han kom ihjil sjuktä-
luppen efter Lindberg. Jag placerade uppteckningen
på Landmålsarkivet, ^{där} man ju länge varit
samlare av den sörågs dansen. På 1930-talet
sysslade framtidens docenten Johan Eöklind med
saken och för 5-6 år sedan sade docenten
Gjertman, att han skulle skriva om texten.
Det blev emellertid ingenting av; det är svårt
att på någon säker förklaring till ordet skåva.
Så, som ofta skrivits på och eller kanske tio,
anses icke vara riktiga ordet. Jag ^{har} sett igenom
alla uppteckningarna här men råder mig
icke på någon utredning av dansen, istället ju
i Sömland har svag tradition.

Någon försbild meloditvils icke avvants -
utan olika slags palsthor. Lindbergs 2da repris
är oräntligt lång, så att säga; vanligen var den
4 taktig ^(höst. ex. Anders Anderson, Lästare) 1^{sta} repisen. Å 1932 spelade
Lindberg den något enklare, sedan har den
blivit något varierad av honom eller Gyman.

Med hälsningar i hast
M. D. D.

